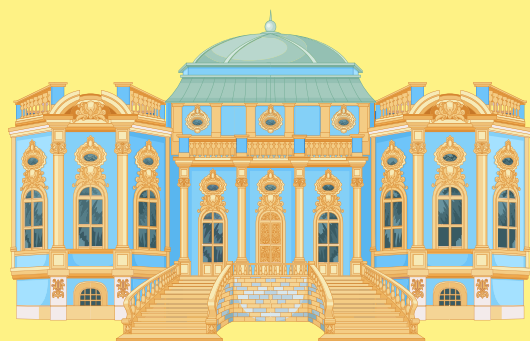

EPOKI W PIGUŁCE

Barok

- ☉ Przepych, bogactwo
- ☉ Inność, dziwaczność, zaskoczyć, zadziwić, szokować
- ☉ Nietrwałość człowieka, niepewność, przemijanie
- ☉ Bóg w centrum
- ☉ Konceptyzm, marinizm --> celem poezji zaskoczenie i zadziwienie tzw. konceptem (pomysłem) osiąganym kunsztownym i zawiłym stylem, niezwykłymi metaforami, obrazami
- ☉ Sarmatyzm w Polsce
 - kult szlacheckości, kult starodawności
 - gościnność
 - katolicyzm
 - megalomania
 - ksenofobia

Oświecenie

- ☉ Kierowanie się rozumem
- ☉ Kult wiedzy i nauki
- ☉ Epoka wynalazków (np. maszyna parowa)
- ☉ „myślę, więc jestem” Kartezjusz – racjonalizm, czyli źródłem poznania jest rozum ludzki
- ☉ Empiryzm – John Locke, czyli poznanie przez doświadczenie
- ☉ Deizm, ateizm, teizm
- ☉ Rokoko - asymetria, płynność linii, pastelowe barwy, bogactwo zdobień, bardzo bogate złożenia, motywy egzotyczne
- ☉ Klasycyzm - styl w muzyce, sztuce, literaturze oraz architekturze odwołujący się do kultury antycznej
- ☉ Ignacy Krasicki - bajki

EPOKI W PIGUŁCE

Młoda Polska

- ☯ W Polsce: zabory, brak niepodległości
- ☯ Dekadentyzm – pesymizm, bierność, niezdolność do działania, marazm, poczucie schyłku cywilizacji
- ☯ Symbolizm – ukryte znaczenia, metafory
- ☯ Impresjonizm – ulotne wrażenia, zmysłowość
- ☯ Sztuka dla sztuki – sztuka jako cel sam w sobie, oderwana od moralności
- ☯ Pesymizm, niepokój, rozczarowanie światem
- ☯ Chłopomania – fascynacja kulturą ludową, życiem wiejskim, folklorem, chłop jako autentyczny bohater
- ☯ Naturalizm – brutalny realizm, ukazywanie instynktów i biologii człowieka
- ☯ Bohater- dekadent – bierny, zniechęcony, rozczarowany rzeczywistością
- ☯ Fantastyka i mistycyzm – ucieczka w świat marzeń i symboli
- ☯ Poczucie kryzysu wartości – rozdarcie między tradycją a nowoczesnością

Dwudziestolecie międzywojenne

- Odzyskanie niepodległości (1918)
- Kryzys gospodarczy, wielki kryzys lat 30.
- Katastrofizm – przecucie nadchodzącej zagłady, groźba II wojny światowej i upadek cywilizacji
- Awangarda – eksperymenty w sztuce, łamanie konwencji, nowatorskie formy
- Skamander – poetyka codzienności, powrót do prostoty języka
- Futuryzm – fascynacja techniką, ruchem, nowoczesnością
- Różnorodność kierunków artystycznych (awangarda, klasycyzm, realizm)
- Polityka i wojna jako tło literackie

PAN TADEUSZ

MOTYWY

Motyw tańca

Polonez w końcówce „Pana Tadeusza” symbolizuje nadzieję na przyszłość, którą winien pielęgnować każdy patriota. Jako taniec pełen elegancji i harmonii, staje się symbolem wiary w lepsze jutro, w którym Polska odzyska swoją niepodległość. Jednak polonez to także symbol odchodzącego świata szlacheckiego, który z biegiem czasu zostaje wyparty przez zmiany społeczne i polityczne. Warto zauważyć, że szlachta, pomimo swoich wad i słabości, była jednak nośnikiem wartości narodowych, które Mickiewicz starał się zachować i utrwalić.

Taniec, będący częścią tej kultury, stanowi pożegnanie z minioną epoką, która już nie wróci. Taniec końcowy zamyka także wszystkie spory i konflikty, które przewijały się przez utwór. Jest momentem pojednania i zgody, co dodatkowo podkreśla optymistyczny ton zakończenia dzieła. Ostatnie chwile tańca na zamku Sopliców dają nadzieję na zjednoczenie narodowe i przyszłą wolność, które mogą nadejść, gdy naród będzie współdziałał w duchu patriotyzmu i jedności.

Motyw arkadii – raju

Topos Arkadii – kraina wiecznej szczęśliwości, raj na ziemi, który jako pierwszy opisał Wergiliusz.

Mickiewicz idealizuje przyrodę, pokazuje ją w sposób wręcz baśniowy, przedstawia jako **arkadię** – krainę za którą tęskni i do której chciałby jeszcze wrócić. Fascynacja przyrodą podkreśla tęsknotę poety za Litwą.

Motyw Arkadii w „Panu Tadeuszu” jest reprezentowany przez Soplicowo, przedstawiane jako kraina szczęśliwości, ładu i spokoju. Soplicowo to miejsce, które w utworze pełni rolę sielankowego, niemal idealnego świata, w którym życie toczy się w harmonii z naturą, a mieszkańcy poświęcają się codziennym przyjemnościom i drobnym rozrywkom.

DZIADY CZ. III

MOTYWY

Motyw samotności

Konrad jest samotnikiem, którego wielka miłość do narodu izoluje od innych ludzi. W swojej improwizacji czuje się niezrozumiany, nawet przez Boga, co prowadzi go do wewnętrznego rozdarcia. **Wewnętrzny konflikt** i **poczucie wyjątkowości** Konrada odgradzają go od innych. Jego poczucie misji wobec ojczyzny oraz przeświadczenie o własnym geniuszu sprawiają, że uważa siebie za jednostkę wyjątkową, stojącą ponad innymi. W Wielkiej Improwizacji Konrad wyraża przekonanie, że tylko on jest w stanie zrozumieć cierpienie narodu i walczyć o jego wyzwolenie, co jeszcze bardziej pogłębia jego alienację.

Motyw społeczeństwa polskiego

Poezja tyrtejska – rodzaj poezji patriotycznej, nawołującej do walki, budzącej pragnienie obrony ojczyzny i nienawiść do wroga

W "Dziadach cz. III" społeczeństwo polskie zostało przedstawione w **scenie VII – Salonie warszawskim** jako podzielone na dwie grupy.

- Towarzystwo **przy stolikach** to arystokracja i elity władzy, które skupiają się na balach i przyjęciach organizowanych przez Nowosilcowa, unikając tematów politycznych. Posługują się językiem francuskim, reprezentując postawę ugodową i kosmopolityczną, a narodowe cierpienie uznają za niewygodne i nieestetyczne.
- Towarzystwo **przy drzwiach**, tworzone przez młodych i starszych patriotów, rozmawia o sytuacji politycznej i represjach wobec młodzieży. Ich postawa jest rewolucyjna, a rozmowy toczą się w języku polskim, opowiadają się za poezją tyrtejską (nawołująca do walki), są zainteresowani sprawami politycznymi

Mickiewicz ukazuje w ten sposób **rozłam w społeczeństwie** – między obojętnością elit a patriotycznym zaangażowaniem młodych i ideowych jednostek, co podsumowują słowa Wysockiego („Nasz naród jak lawa: Z wierzchu zimna i twarda, sucha i plugawa, Lecz wewnętrznego ognia sto lat nie wyziębi, Plwajmy na tę skorupę i zstąpmy do głębi.”)

Motyw tyranii i zniewolenia

kosmopolita = obywatel świata, nieczujący przywiązania do kraju pochodzenia

Tyrania rosyjska jest w utworze przedstawiona jako symbol absolutnego zła. Mickiewicz ukazuje **brutalność carskich urzędników**, ich pogardę dla człowieka i **manipulacje**, które niszczą więzi społeczne. Szczególnie wyraźny jest obraz Senatora Nowosilcowa – cynicznego i bezwzględnego przedstawiciela carskiego systemu. Zniewolenie nie dotyczy jednak tylko ciała, ale także duszy, co widać w psychologicznym upodleniu postaci.

WESELE

MOTYWY

Motyw fantastyczne

Rabacja galicyjska (1846) – krwawy i brutalny bunt chłopów przeciwko szlachcie, wyraz zemsty za lata wyzysku, Jakub Szela stał się symbolem tego odwetu.

Na zaproszenie Pana Młodego (za namową Poety i Racheli) na wesele przybywają różne widma i zjawy. Postacie fantastyczne uwydatniają **cechy, dylematy** oraz **lęki** bohaterów, a także ukazują głębsze problemy narodowe. Wyspiański określa je jako Osoby Dramatu.

- **Chochół**, słomiana osłona chroniąca krzew róży przed mrozem, zjawia się **Isi** jako zwiastun uśpionej nadziei i przyszłego odrodzenia. Jego prosta forma skrywa potencjał, który w odpowiednim czasie rozkwitnie. Pod koniec utworu Chochół wprowadza weselników w trans, grając im na skrzypcach hipnotyzującą melodię, która prowadzi ich w symboliczny chocholi taniec – obraz bierności i uśpienia narodu.
- **Widmo**, duch zmarłego malarza Ludwika de Laveaux, pojawia się przed **Marysią**, jej dawną miłością, przywołując wspomnienia ich uczucia. Jego obecność podkreśla nostalgię za utraconymi chwilami i symbolizuje niespełnione młodzieńcze marzenia.
- **Stańczyk**, błazen króla Zygmunta Starego, pojawia się przed **Dziennikarzem**, reprezentując polityczną mądrość oraz krytyczne spojrzenie na sytuację Polski. Jego postać uwypukla dylematy Dziennikarza związane z brakiem aktywności i skuteczności w działaniu na rzecz kraju. Wręcza Dziennikarzowi **kaduceusz** – symbol przywództwa.
- **Rycerz**, czyli duch Zawiszy Czarnego, ukazuje się **Poecie**, jako symbol patriotyzmu i honoru, dawnej chwały narodowej. Zjawa pojawia się, by wyrwać Poetę z dekadenceckiego marazmu, ukazując kontrast między własnym heroizmem a biernością artysty, co budzi w Poecie wyrzuty sumienia i motywuje go do twórczego działania
- **Hetman**, duch Franciszka Ksawerego Branickiego, symbol zdrady narodowej i egoizmu dawnej szlachty, ukazuje się **Panu Młodemu**, odzwierciedlając jego wewnętrzny konflikt związany z małżeństwem z chłopką, przez które "zdradził" swoją warstwę społeczną. Ich spotkanie odzwierciedla konflikt między przeszłością pełną podziałów klasowych a próbą budowania wspólnoty, wciąż pełnej napięć i nieporozumień.
- **Upiór**, czyli duch Jakuba Szeli, staje przed **Dziadem** jako przypomnienie o brutalnej rabacji galicyjskiej (w której brał udział bohater), a także o konfliktach między chłopami a szlachtą. Jego obecność symbolizuje niezaleczone rany historyczne i głęboko zakorzenione antagonizmy społeczne, które uniemożliwiają zjednoczenie narodu.
- **Wernyhora**, legendarny ukraiński lirnik i wieszcz, zjawia się **Gospodarzowi**, przynosząc złoty róg – symbol szansy na zjednoczenie i walkę o wolność. Jego postać jest metaforą nadziei, ale i odpowiedzialności, którą łatwo zaprzepaścić. Gospodarz przekazał złoty róg Jaśkowi, sam położył się spać, a chłopak, nie sprostawszy odpowiedzialności, zgubił róg, co symbolizuje, że Polska nie była jeszcze gotowa na realizację wielkich idei.

WESELE

KONTEKSTY

Kontekst biograficzny

Inspiracją do napisania „Wesela” było autentyczne wydarzenie – ślub poety Lucjana Rydla z chłopką Jadwigą Mikołajczykówną, który odbył się w 1900 roku w podkrakowskich Bronowicach. Stanisław Wyspiański był gościem na tym weselu i zainspirowany jego przebiegiem postanowił stworzyć dramat ukazujący relacje między inteligencją a chłopstwem. Wiele postaci w utworze ma swoje odpowiedniki w rzeczywistości, np. Gospodarz to Włodzimierz Tetmajer, a Pan Młody to sam Lucjan Rydel. Autor, jako artysta i obserwator, dostrzegał powierzchowność fascynacji inteligencji wsią oraz brak rzeczywistego porozumienia między warstwami społecznymi. Poprzez wprowadzenie wątków fantastycznych nadał rzeczywistym wydarzeniom głębszy wymiar, ukazując duchowe i narodowe dylematy swoich bohaterów. W ten sposób Wyspiański nie tylko odtworzył wesele, ale także stworzył metaforyczny obraz społeczeństwa polskiego na przełomie XIX i XX wieku.

Kontekst historyczny

Dramat Wyspiańskiego odnosi się do ważnych wydarzeń w historii Polski, takich jak rabacja galicyjska z 1846 roku, której przywódca Jakub Szela pojawia się w utworze jako Upiór. Na przestrzeni dziejów chłopci wielokrotnie byli wykorzystywani jako siła polityczna, co dramatycznie uwidoczniło się w brutalnych wydarzeniach rabacji, kiedy zwrócili się przeciwko szlachcie. Odniesienia do powstań narodowych i rozbiorów Polski podkreślają, że podziały społeczne i brak jedności były jedną z głównych przyczyn upadku kraju. „Wesele” jest więc refleksją nad historią, w której ciągłe konflikty i błędy przeszłości uniemożliwiają narodowi skuteczną walkę o niepodległość.

Kontekst społeczny

„Wesele” ukazuje głęboki podział społeczny między inteligencją a chłopstwem, który mimo prób zbliżenia się tych dwóch warstw, pozostaje nie do przezwyciężenia. Inteligencja, reprezentowana przez artystów i polityków, traktuje wieś z fascynacją, ale jej zainteresowanie kulturą chłopską jest powierzchowne i nie prowadzi do realnej integracji. Chłopi, choć dumni ze swojego pochodzenia i siły, pozostają podejrzliwi wobec inteligencji i nie ufają jej intencjom. Wyspiański ukazuje, że różnice w mentalności, wykształceniu i doświadczeniach historycznych sprawiają, iż niemożliwe jest zbudowanie wspólnej drogi do odzyskania niepodległości.

ZBRODNIA I KARA

KONTEKSTY

Gotowe konteksty literackie do wykorzystania w rozprawce

Dziady cz. III

Podobnie jak w „Zbrodni i karze”, w „Dziadach cz. III” Adama Mickiewicza poruszana jest tematyka buntu oraz przekonania o własnej wyjątkowości. Raskolnikow, popełniając zbrodnię, buntuje się przeciwko obowiązującym normom moralnym. Początkowo nie odczuwa wyrzutów sumienia, ale stopniowo zaczyna zmagać się z konsekwencjami swojego czynu, co prowadzi go do odkupienia przez cierpienie. W „Dziadach” Konrad buntuje się przeciwko Bogu, żąda od niego władzy, gdyż chce uwolnić uciśniony naród. Obaj bohaterowie mierzą się z własnym egoizmem i pychą – Raskolnikow uważa się za nadczłowieka, a Konrad za równego Bogu.

Makbet

W „Makbecie” Szekspira, podobnie jak w „Zbrodni i karze”, główny bohater dokonuje morderstwa, które prowadzi go do psychicznego rozdarcia i upadku. Makbet, pod wpływem ambicji i manipulacji Lady Makbet, zabija króla Duncana, ale zamiast zdobyć spokój, popada w coraz większą paranoję i moralny chaos. Podobnie Raskolnikow, wierząc w swoją teorię nadczłowieka, morduje lichwiarkę, lecz zamiast wzmocnić swoją pozycję, pogrąża się w wyrzutach sumienia i lęku przed konsekwencjami. Obaj bohaterowie stopniowo tracą kontrolę nad własnym losem – Makbet staje się tyranem i ginie, a Raskolnikow musi przyznać się do winy i ponieść karę. W obu utworach Dostojewski i Szekspir pokazują, jak zbrodnia prowadzi do moralnej destrukcji człowieka.

Ferdydurke

Raskolnikow w „Zbrodni i karze” oraz Józio w „Ferdydurke” Witolda Gombrowicza to bohaterowie, którzy buntują się przeciwko społecznym normom i narzuconym schematom myślenia. Raskolnikow, próbując udowodnić swoją teorię nadczłowieka, dopuszcza się zbrodni, ale nie potrafi uwolnić się od wyrzutów sumienia. Józio natomiast buntuje się przeciwko konwenansom społecznym i próbom wtłoczenia go w rolę „dorosłego” czy „ucznia”, co prowadzi do groteskowych sytuacji. Obaj bohaterowie poszukują własnej tożsamości, ale ich próby kończą się klęską – Raskolnikow zostaje zesłany na Syberię, a Józio, mimo ucieczki, nie znajduje prawdziwej wolności.

ZADANIA MATURALNE

z języka polskiego

PONAD
300 STRON

2019-2025

CO ZNAJDZIESZ W ŚRODKU?

- ✓ ponad 300 stron zadań maturalnych CKE ze wszystkich dostępnych arkuszy z lat 2019-2025
- ✓ zadania uporządkowane w kategorie, według lektur, czyli w jednym miejscu znajdziesz wszystkie zadania dotyczące danej lektury
- ✓ zadania z matur głównych, dodatkowych, próbnych, poprawkowych oraz z przykładowych arkuszy egzaminacyjnych
- ✓ odpowiedź do zadania na kolejnej stronie
- ✓ przy każdym zadaniu podany rok oraz typ matury, z której ono pochodzi (np. poprawkowa, próbna itp.)

ZADANIA MATURALNE - SKĄPIEC

Zadanie 8. (0-2) Archiwum próbek 2021
Zapoznaj się z plakatem Agnieszki Popiek-Banach i Kamila Banacha do komedii Skąpiec Molière.

Na plakacie za pomocą różnych elementów graficznych przedstawiono interpretację utworu Molière. Wybierz dwa elementy graficzne i wyjaśnij ich sens w kontekście problematyki komedii Skąpiec.

.....

.....

.....

.....

ZADANIA MATURALNE - MITOLOGIA

Zadanie 7. (0-1) Archiwum próbek 2021
Każdej z postaci mitologicznych (A-B) przyporządkuj po jednym określeniu wybranym spośród 1-4. Wpisz wybrany numer określenia postaci mitologicznej w odpowiednie miejsce w tabeli.

Postać mitologiczna	Określenie
A. Hera	
B. Persefona	

Określenie postaci mitologicznej
1. władczyni świata podziemia
2. symbol ludzkiej ambicji
3. symbol poświęcenia
4. bogini niebios

Zadanie 7. (0-1) Archiwum próbek 2021
Przeczytaj poniższy tekst.

Trojan jest fragmentem kodu dołączonym do innego programu, zwykle wartościowego dla nas. Zdarza się, że zostaje ukryty w skrytkach powłoki. Łatwo jest go także ukryć w plikach uduchowionych nowymi i popularnymi gry komputerowe. To więc nic innego jak oprogramowanie, które podkłada się pod znane aplikacje. Koni trojański zwykle przez dłuższy czas nie zdradza swoich destrukcyjnych założeń, co nie oznacza, że pozostaje bierny. Ten z pozoru użyteczny program, wykonujący przydatne funkcje, potajemnie uszkadza system użytkownika lub inne komputery działające w sieci.

Na podstawie: Kone trojańskie – o sposobach dzielenia wirusów i ich usuwaniu, www.3giga.pl

Odwolując się do mitu o wojnie trojańskiej, uzasadnij trafność nazwy wirusa komputerowego, którego opis podano wyżej.

.....

.....

.....

.....

ZADANIA MATURALNE - WESELE

Tekst 2.
Piotr Kunce

Czy na plakacie przedstawiono taką samą relację między inteligencją a chłopami, jaką ukazano w Weślu? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do plakatu i do podanego fragmentu Weśla albo do dramatu Stanisława Wyspiańskiego.

.....

.....

.....

.....

SPIIS TREŚCI

5-18	BIBLIA
19-34	MITOLOGIA
35-36	PIEŚN O ROLANDZIE
37-59	JAN KOCHANOWSKI
60-64	MAKBET
65-68	SKĄPIEC
69-80	IGNACY KRASICKI
81-98	DZIADY CZ. III
99-102	PAN TADEUSZ
103-104	ZEMSTA
105-118	LALKA
119-130	POTOP
131-144	WESELE
145-146	CHŁOPI
147-154	KAZIMIERZ PRZERWA-TETMAJER
155-161	PRZEDWIOŚNIE
162-163	FERDYDURKE

SPIIS TREŚCI

164-177	LITERATURA WOJNY I OKUPACJI
178-184	INNY ŚWIAT
185-190	ZDAŹYĆ PRZED PANEM BOGIEM
191-194	DŻUMA
195-201	ROK 1984
202-210	TANGO
211-214	GÓRĄ EDEK
215-216	MIEJSCE
217-218	PROFESOR ANDREWS W WARSZAWIE
219-220	PODRÓŻE Z HERODOTEM
221-248	Z JAKIEJ LEKTURY POCHODZI TEN FRAGMENT?
249-252	JĘZYKOWE
253-306	RÓŻNE

Zadanie 7. (0–1)

matura 2024 czerwiec

Zapoznaj się z reprodukcją obrazu.

Merry-Joseph Blondel

Słońce albo upadek Ikarza

Merry-Joseph Blondel, *Słońce albo upadek Ikarza*, www.wikipedia.org

Wykaż, że sytuacja ukazana na obrazie jest zgodna z mitem o Dedalu i Ikarze zawartym w *Mitologii* Jana Parandowskiego.

.....

.....

.....

.....

.....

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wykazanie, że sytuacja na obrazie jest zgodna z mitem o Dedalu i Ikarze.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Na obrazie widać Dedala i Ikara. Skrzydła Dedala są sprawne, ale skrzydła Ikara rozpadły się i młodzieniec spada.
- Na obrazie widać spadającego Ikara, ponieważ słońce roztopiło wosk sklejaący skrzydła.
- Według mitu Ikar wzniósł się zbyt blisko słońca, w wyniku czego jego skrzydła się rozpadły, a Ikar runął w dół. Na obrazie, ukazana jest ta sama sytuacja: Ikar znalazł się zbyt blisko Heliosa/boga Słońca – dlatego skrzydła Ikara rozpadły się, bohater spada.

Zadanie 11.

matura poprawkowa 2024 sierpień

Przeczytaj fragment *Potopu* Henryka Sienkiewicza.

Henryk Sienkiewicz

Potop

– Wracam do materii – mówił Zagłoba. – Owóż, *repeto*¹, należałby mi się wypoczynek, ale że ojczyzna w paroksyzmie², że nieprzyjaciół depce naszą ziemię, przeto tu jest, mości panowie, aby razem z wami oponować się *hostibus*³ w imię tej matki, która nas wszystkich wykarmiła. Kto przy niej dziś nie stanie, kto jej na ratunek nie pobieży, ten nie syn, ale pasierb, ten niegodzien jej miłości. Ja stary, idę, niech się dzieje wola boża, a jeśli zginąć przyjdzie, tedy ostatnim tchem będę wołał: „Na Szweda! panowie bracia! Na Szweda!...”. Poprzysięgnijmy sobie, że nie prędzej popuścimy szable z dłoni, aż ich z ojczyzny wyżeniam!...

Henryk Sienkiewicz, *Potop*, Warszawa 1982.

¹ *Repeto* – powtarzam.

² Paroksyzm – nagle wystąpienie lub zaostrzenie się objawów chorobowych.

³ *Hostibus* – wrogom.

Zadanie 11.1. (0–1)

Wykaż, że w podanym fragmencie *Potopu* Henryka Sienkiewicza Zagłoba posługuje się co najmniej jednym argumentem odwołującym się do emocji.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11.2. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Z zacytowanego fragmentu *Potopu* wypisz przykład środka retorycznego i podaj jego nazwę.

Przykład środka retorycznego	Nazwa środka retorycznego

Zasady oceniania

1 pkt – trafne wykazanie, że Zagłoba posługuje się argumentem odwołującym się do emocji.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zagłoba podkreśla, że ojczyznę należy kochać.
- Zagłoba podkreśla, że ten, kto nie będzie walczył w obronie ojczyzny, nie zasługuje na jej miłość.
- Zagłoba próbuje zawstydzić odbiorców poprzez deklarację, że pójdzie walczyć, chociaż jest stary.
- Zagłoba przypomina Polakom, że mają powinności/obowiązki wobec ojczyzny jak wobec matki.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie przykładu środka retorycznego i jego nazwy.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Przykład środka retorycznego	Nazwa środka retorycznego
„Kto przy niej dziś nie stanie, kto jej na ratunek nie pobieży...”	anafora / powtórzenie
„Na Szweda! [...] Na Szweda!”	powtórzenie / wykrzyknienie
panowie bracia!	apostrofa
„ten nie syn, ale pasierb”	antyteza / słownictwo wartościujące
„w imię tej matki, która nas wszystkich wykarmiła”	alegoria ojczyzny jako matki / metafora
„Poprzysięgnijmy sobie”	tryb rozkazujący
<i>repeto / hostibus</i>	zapożyczenia z języka łacińskiego / wyrazy łacińskie / makaronizmy

FUNKCJE JĘZYKA

Funkcje języka z przykładami:

Funkcja magiczna – daje słowom **moc zmiany rzeczywistości**. To np. życzenia, przekleństwa (nie wulgarne, ale z wyrazem złej intencji) czy zaklęcia.

o Przykłady:

- „Wszystkiego najlepszego!”
- „Obyś miał szczęście na egzaminie!”
- „A niech cię piorun trafi!”

Funkcja stanowiąca – tu słowa **realnie zmieniają rzeczywistość**,

o Przykłady:

- „Zwalniam pana z pracy.”
- „Ogłaszam was mężem i żoną.”
- „Skazuję oskarżonego na rok pozbawienia wolności.”

Funkcja metajęzykowa – służy do mówienia o samym języku, czyli do **wyjaśniania, jak działa język**, jakie są jego zasady, znaczenia słów itp.

o Przykłady:

- „Zdanie to wyrażenie, które ma podmiot i orzeczenie.”
- „Przymiotniki to słowa, które opisują cechy osób, rzeczy lub zjawisk, np. ‘piękny’, ‘cichy’, ‘szybki’.”

Podsumowanie - funkcje języka:

- Impresywna (nakłanianie do działania),
- Ekspresywna (wyrażanie emocji),
- Informacyjna (przekazywanie informacji),
- Fatyczna (nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu),
- Poetycka (zwrócenie uwagi na formę języka),
- Stanowiąca (zmienia rzeczywistość)
- Magiczna (odwołuje się do mocy słów i zaklęć)
- Metajęzykowa (omawianie samego języka).

**Teraz czas
na kilka ćwiczeń!**

To tylko próbka! Chcesz pełny zestaw?

W tej darmowej wersji zobaczyłeś_aś, jak wygląda mój zestaw powtórkowy – a to dopiero początek!

Pełna wersja zawiera:

7 kluczowych lektur z gotowymi motywami i kontekstami

Ponad 250 stron uporządkowanych według lektur zadań CKE z lat 2019-2024 + odpowiedzi

Obrazkową ściągę z epok literackich – skondensowane hasła i infografiki

Listę najważniejszych motywów łacińskich i funkcji językowych

BONUS: Najczęstsze błędy w rozprawce i jak ich unikać

Kliknij link poniżej i zdobądź pełny zestaw powtórkowy:

<https://polskibezspiny.pl/>